

Zpravodaj Operačního programu Zaměstnanost

ZIMA/JARO 2022

Téma: Mezinárodní mobilita

Projekty

Stav realizace OPZ

Soutěž o ceny

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Obsah čísla

Mezinárodní mobilita.....	3–5
Projekty	6–8
OPZ v číslech a soutěž	9

Milé čtenářky, milí čtenáři,

již poněkoličkáte se OPZOR vrací k tématu podpory mladých, tentokrát se zaměříme na aktivity mezinárodní mobility pro znevýhodněnou mládež, kterou v Operačním programu Zaměstnanost podporujeme.

Nikdo z nás si v době vyhlášení výzvy pro předkládání projektů na toto téma v roce 2018 nedokázal představit, jakým potížím budou muset projekty čelit. Vlna celoevropských protikoronavirových opatření zavedených v roce 2020 omezila nejen tolik potřebnou prezenční podporu účastníků a zkomplikovala harmonogramy zahraničních stáží, ale často ještě vyhrtila již tak nelehkou situaci či znevýhodnění zapojených mladých lidí. Obavy z onemocnění COVID-19 a komplikací při cestování mladé lidi či jejich rodiče a zákonné zástupce od účasti v projektech mobility spíše odrazovaly. Projekty se tak potýkaly s nelehkým nábořem účastníků a ani udržení motivace k jejich setrvání v projektech nebylo vůbec jednoduché. Zdánlivě patovou situaci projektů pomohl vyřešit proaktivní přístup realizátorů projektů a celostní způsob práce s cílovou skupinou včetně jejich nejbližších. Jako zcela zásadní pro úspěšnost podpory se ukázaly zkušenosti a kompetence příjemce, jeho odhodlání

a schopnost propojovat organizace, opatření a iniciativy. Ani my jsme nezůstali pozadu a s příjemci jsme na řešení nastalých komplikací intenzivně spolupracovali. Společně jsme hledali způsoby, jak realizovat projektové aktivity, pokračovat v rozjetých stážích a navrhnout a uskutečnit změny, které by úspěšné realizaci projektů pomohly – ať už se týkaly změn aktivit, rozpočtů nebo i prodloužení projektů.

Věříme, že toto téma široké mezioborové spolupráce přesahující geografické hranice bude hluboce aktuální také pro nadcházející programové období, a to nejen pro projekty mobility. Výsledky evaluace mobility pro znevýhodněnou mládež ukazují, že tento způsob podpory zaměstnatelnosti je funkční a efektivní, vhodně doplňuje stávající nástroje aktivní politiky zaměstnanosti a další podporu z ESF.

Přejeme Vám zajímavé čtení.

Tým sociálních inovací

Mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež

Co je mezinárodní mobilita a jak funguje

Problém mladých lidí, kterým se nedaří úspěšně vstoupit na trh práce, spočívá zejména v neodpovídající struktuře jejich kvalifikace a absence praxe. Mnohdy nemají tito mladí lidé například dokončené středněškolské vzdělání a setrvávají pak jako nezaměstnaní na úřadu práce.

Potenciál mezinárodní mobility spočívá především v aktivizaci znevýhodněných mladých lidí, a tím nastartování jejich motivace ke změně. Většina z nich by se za normálních okolností na zahraniční stáž, např. prostřednictvím programu ERASMUS+, nedostala. Díky účasti na zahraniční stážích dochází ke zvýšení jejich osobních kompetencí, rozvíjí svoji sebedůvěru, získávají smysl života a ujasňují si osobní cíle a ambice. Zahraniční prostředí pro účastníky vytváří „volný prostor“, v němž jim anonymita poskytuje příležitost začít znovu a experimentovat s aspekty své osobnosti jakožto i s aspekty svého dalšího profesního směřování. Zahraniční prvek se v tomto typu projektů ukazuje jako klíčový a výsledky ukončených výzev jednoznačně potvrzují, že mobilita znevýhodněné mládeže je funkční a efektivní.

Jak to začalo

V rámci ESF má koncept mezinárodní mobility pro znevýhodněnou mládež své kořeny v německém programu IdA – Integration durch Austausch (Integrace prostřednictvím výměny), který fungoval v letech 2008–2014. Vysoká úspěšnost tohoto programu byla impulsem pro ustavení mezinárodní sítě Learning Network on Transnational Mobility Measures for Disadvantaged Youth and Young Adults (Mezinárodní tematická síť pro mobilitu znevýhodněné mládeže a mladých dospělých) zkráceně nazývána TLN Mobility, kterou zaštiťuje Evropská komise. Téměř 60 % účastníků programu IdA získalo v návaznosti na absolvování zahraničního pobytu buď práci nebo se rozhodlo pokračovat v procesu vzdělávání. MPSV s touto sítí spolupracuje od roku 2013.

Síť TLN Mobility se skládá z 15 odborníků z řídicích orgánů a zprostředkujících subjektů ESF z různých evropských regionů a je financována z ESF. Hlavním úkolem sítě je koordinace a metodologická podpora národních výzev na mezinárodní mobilitu pro znevýhodněnou mládež v rámci EU. Vytvořili koordinovanou výzvu, manuál mobility znevýhodněné mládeže a také online databázi na hledání partnerů.

V programovém období 2014–2020 byly vyhlášeny národní a regionální výzvy v Česku, Německu, Polsku, Švédsku, Slovinsku, Itálii a Španělsku.

Podrobné informace o síti TLN Mobility je možné nalézt na internetových stránkách německého ESF: [Europäischer Sozialfonds für Deutschland - TLN Mobility \(esf.de\)](https://www.esf.de).

Začátky podpory mezinárodní mobility v OPZ

První výzva na mezinárodní mobilitu pro znevýhodněnou mládež v rámci OPZ ([výzva č. 32](#)) byla vyhlášena v roce 2015 a metodologicky vycházela ze zkušeností německého programu IdA a z poznatků sdílených v rámci sítě TLN Mobility. Byla zaměřena na podporu nezaměstnaných mladých osob ve věku 15 až 30 let s cílem umožnit jim vstup na trh práce nebo je vrátit do procesu vzdělávání. Výzva kladla důraz na komplexnost podpory a provázanost aktivit v kombinaci s individuálním přístupem.

Úspěšnou realizací prošlo 16 převážně dvouletých projektů, které začínaly na jaře roku 2016. Struktura projektů a posloupnost klíčových aktivit byla předepsána výzvou – grafické znázornění průchodu účastníků projektem je patrné na obrázku. Přípravná a následná fáze trvala u projektů v průměru 4 měsíce, zahraniční stáž 2 měsíce. Zahraniční stáže směřovaly do různých zemí EU a ESVO^{*)} (např. Německo, Španělsko, Itálie, Polsko, Švédsko, Malta, Slovensko) a v rámci projektu bylo možné realizovat více běhů zahraničních stáží do více zemí.

^{*)} Evropské sdružení volného obchodu (Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Švýcarsko)

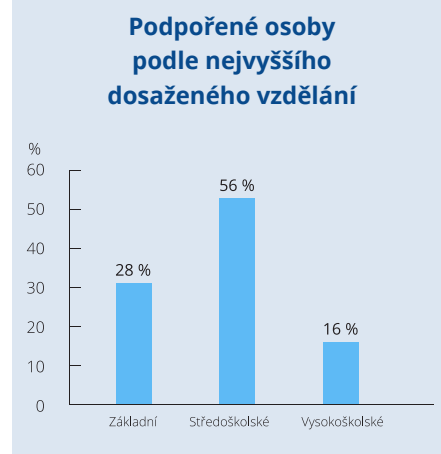
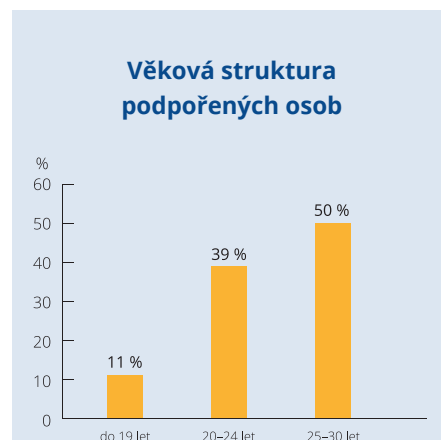
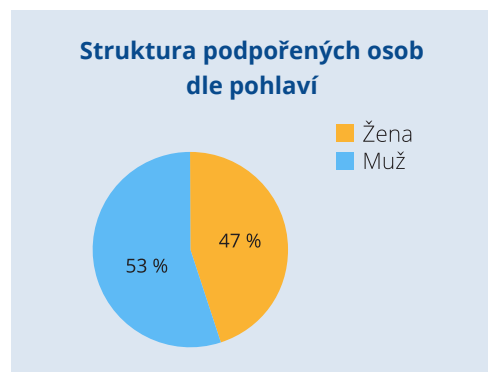
Klíčové aktivity projektu

Jak si vedli účastníci projektů

Projekty výzvy č. 32 podpořily 400 mladých lidí, z nichž 292 úspěšně absolvovalo mezinárodní stáž. Průměrná doba stáže byla 8 týdnů, nejdelší trvala 16 týdnů a nejkratší 4 týdny. Na stáž odjelo 53 % mužů a 47 % žen, nejčastěji ve věku 25 až 30 let. Z pohledu vzdělání, 56 % stážistů (160 lidí), mělo středoškolské vzdělání. Výsledky jsou podrobně zpracovány jednak v závěrečné evaluační zprávě z roku 2019 a také v dalším podrobnějším vyhodnocení z roku 2021.

Na grafech je znázorněna demografická struktura účastníků mezinárodních stáží ve výzvě č. 32.

A jak jsou na tom mladí lidé více jak 2 roky po absolvování stáže a aktivit projektu? Před vstupem do projektu 99 % z nich bylo nezaměstnaných nebo jinak neaktivních na trhu práce. Po více než 2 letech od ukončení stáže je pouze 10 % absolventů evidovaných jako nezaměstnaní.

Komplikace další výzvy

V roce 2018 byla vyhlášena [výzva č. 59](#) s názvem Mezinárodní mobilita a sociální začleňování znevýhodněné mládeže, do které byly zpracovány evaluační poznatky z předchozí [výzvy č. 32](#). Zejména bylo upraveno nastavení parametrů pro cílovou skupinu. Výzva klade důraz na komplexnost práce s mladými lidmi a holistická řešení typických problémů cílové skupiny a jejich rodinných příslušníků jako jsou např. zadluženost, exekuce či problémy s bydlením.

Do realizace vstoupilo 14 projektů, které postupně zahajovaly aktivity od podzimu roku 2019 a v současné době stále probíhá realizace 10 projektů. Na jejich aktivity má bohužel značný vliv situace kolem výskytu onemocnění COVID-19. Dva projekty byly dokonce ukončeny předčasně. Realizátoři byli a jsou nuceni hledat nové formy práce

s mládeží (často na bázi online kontaktu) a operativně řešit změny v harmonogramu i samotném nastavení klíčových aktivit, včetně zahraničních stáží. Výskyt onemocnění COVID-19 měl dopad na nábor účastníků a jejich ochotu zapojit se do projektu např. kvůli obavám vycestovat do zahraničí. Realizátoři v několika případech přistoupili k utlumení projektových aktivit během období nejpřísnějších protipandemických opatření a k prodloužení realizace projektu. Jak se s těmito problémy vypořádali někteří realizátoři ukazují např. dva projekty, které byly ukončeny úspěšně, a o kterých si můžete přečíst v tomto čísle. Jedná se o projekt [Expedice Irsko](#) spolku Tripitaka a projekt [Zahraníční stáže pro mladé - Malta](#) společnosti M'am'alooca.

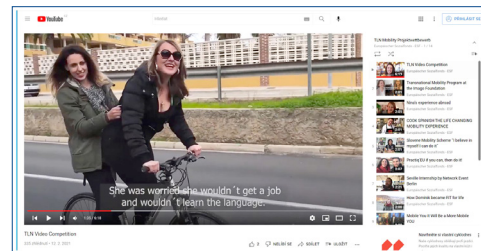
Soutěž #mytlnmobilityexperience

Sít TLN Mobility považuje mezinárodní mobilitu za jeden ze zajímavých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Aby tento nástroj představila i veřejnosti, vyhlásila dne 11. 11. 2019 celoevropskou soutěž projektů mobility znevýhodněné mládeže **#mytlnmobilityexperience**. Cílem bylo prezentovat projekty mobility a hlavně to, jak mladým lidem vyslání na pracovní stáž do zahraničí pomohlo. Do soutěže se mohly zapojit všechny projekty v Evropě, jejichž účastníci se vrátili ze zahraniční stáže (včetně již ukončených projektů). Realizátoři projektů měli vytvořit a zaslat max. 2minutové video s pozitivním příběhem účastníka a rozvést ho doprovodným textem.

Příjem soutěžních příspěvků byl ukončen 31. 1. 2020. Předloženo bylo celkem 14 videí, z toho 6 z Německa, 3 z ČR, 2 z Polska a po 1 ze Slovinska, Švédska a Katalánska. Hodnocení probíhalo v důsledku mimořádných opatření v souvislosti s výskytem onemocnění COVID-19 on-line, stejně jako výběr vítězných 3 příspěvků. Vybíral se nejlepší soutěžní příspěvek, nikoliv nejlepší projekt, a proto se mimo příběhu účastníka a dalších předem nastavených kritérií hodnotila i kreativita a umělecký dojem videa.

Jako vítězný příspěvek bylo vybráno video české organizace Attavena o.p.s. nazvané **„From the south of Bohemia to Europe“**, na druhém místě se umístilo video polské organizace Fundacja PROAKTYWNI nazvané **„Cook Spanish“** a na třetím místě video německé organizace Arbeit und Bildung e.V. nazvané **„Tailoring your Future“**.

Následně bylo vytvořeno kompilační video, které zaštil a namluvil k němu předmluvu evropský komisař pro pracovní místa a sociální práva Nicolas Schmit. Vyhlášení výsledků soutěže proběhlo uveřejněním informace a krátkého článku na německých stránkách Evropského sociálního fondu: <https://www.esf.de/portal/EN/Funding-period-2014-2020/TLN-Mobility/Events/TLN-Competition/content.html>.

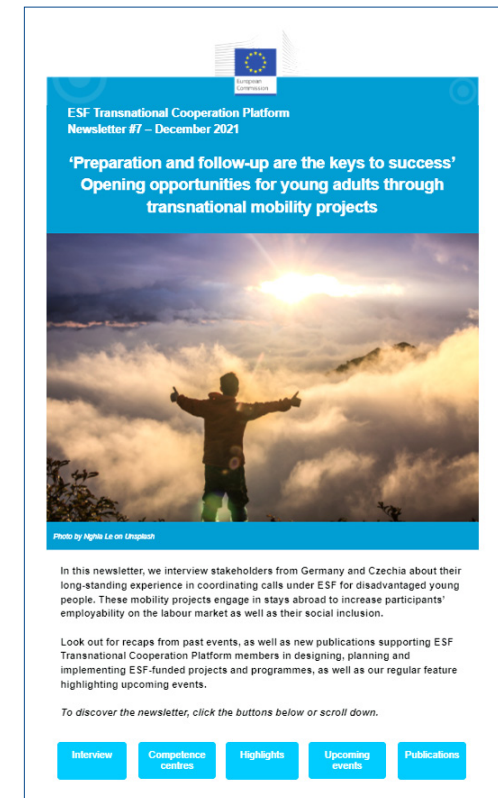
Video je možné shlédnout na [YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=...).

Jak to bude pokračovat

Evropská komise na konci roku 2021 představila celoevropskou iniciativu **ALMA** (Aim, Learn, Master, Achieve), jejíž parametry aktuálně připravuje ve spolupráci se sítí TLN Mobility.

Snaží se o zjednodušení financování stáží, a tím také výrazně jednodušší administraci pro vyhlásovatelé výzev na evropské úrovni. Dále se upravuje manuál mobility znevýhodněné mládeže, který ve své aktualizované podobě nastaví metodická pravidla, kterými se projekty pod ALMOU budou řídit. Změnou projde i online databáze na hledání partnerů na stránkách TLN Mobility, aby byla využitelná i v následujících letech.

Na podporu spuštění implementace iniciativy ALMA vyčlenila EK prostředky z Evropského sociálního fondu plus (ESF+) s odhadovaným rozpočtem ve výši 15 milionů eur. Vyhlášení výzvy OPZ+, která bude obsahovat aktivity iniciativy ALMA, se předpokládá do konce roku 2022. EK si uvědomuje, jak důležitou roli mají mladí lidé ve společnosti, a vnímá také jejich potřebu osobního rozvoje a aktivního zapojení. V roce 2022, který je označen jako rok mládeže, se uskuteční konference ke spuštění ALMY.

Zpravodaj ESF na téma Mobilita
z prosince 2021

Pracovní stáž v Itálii – splněný sen

Jedním z mnoha mladých lidí, kteří se do projektů mezinárodní mobility zapojili, je Alexandra Nováková z Děčína. Saša vstoupila do projektu **MOSTY 2019** spolku Work-Bridge s cílem posunout svůj život směrem, který by ji naplňoval, což se jí v Děčíně z mnoha důvodů nedařilo. Na stáži byla spolu s dalšími 6 účastníky ve městě Brescia v Itálii, kde se o ně spolu s projektovou mentorkou starala organizace Tempo Libero (partner příjemce), která měla na starosti především zajištění stáží a komunikaci se zaměstnavateli. To, zda Saša svého cíle dosáhla můžete posoudit z dopisu, ve kterém své zkušenosti ze stáže popsal.

„Jakožto milovník oblečení jsem chtěla v Itálii pracovat jako asistentka prodeje v obchodě s oblečením, proto jsem poprosila v Tempu Libero o práci v obchodě jménem Terranova, což mi splnilo.“

Náplní mé práce bylo vybalování věcí ve skladu, čipování, třídění věcí z nových kolekcí, ale i odčipování starých věcí, kontrolování, jestli jsou věci v pořádku, rovnání věcí na obchodě a v kabinkách

a mnohdy i pomáhání zákazníkům, což ovšem nebylo s mými nulovými zkušenostmi italštiny zrovna lehké. Postupem času se ovšem moje znalosti italštiny lehce zlepšily, takže jazyk se stal poměrně menší překážkou v mé práci. Většinu času mi hodně pomáhal úžasný kolektiv zaměstnanců Terranovy, kteří ke mně byli překvapivě hodně přátelští a hned mě přijali za člena týmu. Tato práce mě velmi bavila, ať už počítám čipování nebo rovnání věcí, nemám nic, co bych tomu vytkla. Na konci stáže se mi špatně loučilo, cítila jsem se tam za tu dobu jako doma. Dostala jsem i k mému překvapení nabídku práce, pokud se vrátím, a to i přes nedostatečné vzdělání a nízkou úroveň italštiny.“

Celá stáž mi dala opravdu hodně do života. Ukázali mi, že ne všichni zaměstnavatelé hned člověka odsoudí za alternativní vzhled a mladý věk, jako se mi doteď stávalo v České republice. Dokázala jsem sama sobě, že dokážu žít na vlastní pěst odříznutá od domova a od všech které znám, což byl můj sen už od dětství. V podstatě jsem sama sobě dokázala, že mám na víc, než jsem si doteď

myslela a rozhodně chci posunout svou úroveň výš. Po návratu domů chci pokračovat ve studiu a v budoucnu si možná i otevřít svůj vlastní podnik, nebo se odstěhovat a začít podnikat v zahraničí.“

Tímto bych chtěla poděkovat všem lidem, kteří mi pomohli s mým prvním krokem za mým snem, ať už úžasné a ochotné paní Baráčkové (mentorka organizace Work Bridge), která naší skupině po celou dobu stáže pomáhala, a i přes mnohdy negativní poznámky a věčné stěžování některých členů to nevdala a bojovala za nás, za to ji obdivuji. Děkuji i panu Vítovi, který mi umožnil vstoupit do tohoto projektu, tak i lidem z Tempa Libera a lidem z ministerstva.“

Alexandra Nováková

Číslo projektu:
CZ.03.3.X/0.0/0.0/16_059/0011107

📄 Název projektu:
MOSTY 2019

👤 Realizátor:
Work-Bridge, z. s.

Expedice Irsko

Mladí lidé, kteří opouštějí dětské domovy, to nemají lehké a často se nejsou schopni bez další pomoci začlenit do společnosti a na trh práce. V důsledku toho se z mnohých stávají bezdomovci, upadají do dluhů nebo podléhají závislostem. Ve společnosti se pak zbytečně rozvíjí sociálně patologické chování. Pokud ale dostanou pomocnou ruku, v pravý čas a na pravém místě, mají i oni šanci na lepší život. Celkově lze odhadovat, že tento problém se aktuálně týká až 150 mladých lidí, kteří opouštějí dětské domovy v Jihomoravském kraji a okolí.

Právě zde působí spolek Tripitaka, který se těmito mladým lidem věnuje. Zaměřuje se na kariérní a rozvojové poradenství, přípravné workshopy, individuální jazykové kurzy a zahraniční stáže. Jedním z realizovaných projektů na zahraniční stáže byla Expedice Irsko. Projekt byl zahájen v lednu 2020 a měl být ukončen v prosinci 2021. Harmonogram projektu ale zásadním způsobem ovlivnila situace způsobená epidemií onemocnění COVID-19 a jeho realizace se z tohoto důvodu prodloužila až do března 2022. V rámci projektu vyrazila 2. 10. 2020 skupina 6 mladých lidí do Irska, kde na ně čekala hned první překážka v podobě povinné 14denní izolace. Tu účastníci strávili v pronajaté chatě v Donegalu, věnovali se zlepšování svých jazykových znalostí a volnočasovým aktivitám. Po přesunu do Dublinu nastoupili do charitativních obchodů, IT firmy a reklamní agentury. I přes nepřízeň okolností, jako byl další lockdown, se našly cesty, jak stáž úspěšně dokončit, a to online formou a formou home office.

Všech 6 účastníků nakonec absolvovalo celkem 6 týdnů stáže a lze konstatovat, že díky zahraniční zkušenosti všem výrazně vzrostla sebedůvěra a uvědomili si vlastní schopnosti a možnosti do dalšího života.

Číslo projektu:
CZ.03.3.X/0.0/0.0/16_059/001124

📄 Název projektu:
Expedice Irsko – program pracovní aktivizace pro mladé lidi opouštějící dětské domovy v Jihomoravském kraji

👤 Realizátor:
Tripitaka, z.s.

Zahraniční stáže pro mladé – Malta

Jaká profese bude v budoucnu žádaná? Má můj vysněný obor perspektivu do budoucna? Bude moje práce dobře ohodnocena? Při volbě studijního oboru se mladý člověk těmto otázkám nevyhne. Začátek pracovní kariéry klade na mladé lidi ale ještě i jiné nároky. Všichni bez rozdílu potřebují do života praktické zkušenosti, dostatečné sebevědomí, cílevědomost či pracovní návyky, aby se jim zvýšila šance na jakékoliv pracovní uplatnění.

Obecně prospěšná společnost M'am'aloqa z Českého Brodu se právě na pomoc mladým lidem rozhodla zaměřit. Do OPZ podala žádost o dotaci na projekt pro mladé do 30 let, kteří z nějakých důvodů nemají dokončené středoškolské vzdělání, a uspěla. Díky tomu celkem 11 mladých lidí vyrazilo v rámci 2 turnusů na 3měsíční stáž pracovat na Maltu u partnerského dodavatele Care Malta. Care Malta je největším poskytovatelem pobytových služeb pro seniory na ostrově

a provozuje 9 domů pro 1 300 seniorů. 6 chlapců a 5 dívek z Česka vypomáhalo v domovech pro seniory jako zahradníci, údržbáři, recepční, pokojová služba nebo pomoc v kuchyni. Byli rozděleni tak, aby se na pracovišti nestýkali a byli tak nuceni komunikovat v cizím jazyce a v týmu, což se dařilo. Sami se ale na takovou výpravu museli aktivně připravit – absolvovali celkem 150 hodin intenzivních kurzů – anglický jazyk, pracovní právní minimum, kurz finanční gramotnosti a kulturně sociálních reálií. V důsledku restrikcí spojených s epidemií onemocnění COVID-19 a uzavření pečovatelských domů došlo nakonec k předčasnému ukončení stáže a obtížnému návratu skupinky do vlasti.

I přes tyto obtíže vnímali účastníci stáž pozitivně. Pro většinu z nich se jednalo o první dlouhodobý pobyt v zahraničí, a tak si tuto zkušenost budou vždy pamatovat. Tým M'am'aloqa věří, že jim pomůže i v jejich dalších životech.

Číslo projektu:
CZ.03.3.X/0.0/0.0/16_059/0011129

📄 Název projektu:
Zahraniční stáže pro mladé – Malta

👤 Realizátor:
M'am'aloqa o.p.s.

Stav realizace OPZ

	Počet	Objem (v mld. Kč)	Podíl na celkové alokaci (v %)
Vyhlášené výzvy	128	92,2	124
Zaregistrované žádosti o podporu	17 188	116,9	158
Vydané právní akty o poskytnutí podpory	9 874	85	115
Schválené výdaje vyúčtované příjemci	x	57,05	77

* Údaje k 28. 2. 2022. Celková alokace OPZ včetně národních zdrojů je cca 74 mld. Kč v závislosti na aktuálním kurzu CZK/EUR

Soutěž o ceny

Již tradičně máte možnost získat balíček propagačních předmětů OPZ. Stačí zodpovědět tyto tři jednoduché otázky. Odpovědi zasílejte do 30. 4. 2022 na adresu esf@mpsv.cz. Ze správných odpovědí vylosujeme tři výherce. O výhře je budeme informovat e-mailem.

1. K čemu slouží projekty na podporu mobility mládeže?
 - a) umožní strávit mladým lidem dovolenou v zahraničí, a slouží ke zlepšení jazykových schopností účastníků projektu
 - b) mají za cíl pomoci znevýhodněným mladým lidem se zapojením na trh práce v mateřské zemi nebo v zahraničí
 - c) účastníci projektu si vyzkouší různé druhy mezinárodní přepravy, např. vlak, letadlo, autobus aj.; cílem je podpořit mezinárodní hromadnou dopravu
2. Co je ALMA
 - a) přední česká mlékárna, která získala dotaci na novou výrobní linku jogurtů
 - b) sdružení poskytovatelů mobilních sociálních služeb
 - c) celoevropský program mobility mládeže (Aim, Learn, Master, Achieve)
3. Projekty mobility mládeže podporují mládež ve věku
 - a) 18–25 let
 - b) 15–30 let
 - c) 15–25 let

Kompletní pravidla soutěže jsou dostupná na www.esfcr.cz. Pracovníci řídicího orgánu OPZ jsou ze soutěže vyloučeni.

Správné odpovědi z minulého čísla:

1. Od jakého roku podporuje Evropský sociální fond v Česku sociální inovace? **c) 2013**
2. O co usilují sociální inovace? **b) o nová a efektivnější řešení sociálních problémů**
3. O čem pojednává Cochemský model? **a) o způsobu řešení opatrovníckých sporů u rozvádějících nebo rozcházejících se rodičů s nezletilými dětmi**

Vítězové z minulého čísla: Veronika Attlová, Klára Pospíšilová

Vydává

Ministerstvo práce a sociálních věcí

IČ 00551023

Řídicí orgán OPZ - Sekce evropských fondů
a mezinárodní spolupráce

Na Poříčnickém právu 1, 128 01 Praha 2

Redakce

Tým sociálních inovací a tým publicity OPZ

Grafická úprava

BISS, s.r.o., Jindra Petráčková

Foto

Archiv MPSV, Shutterstock

Připomínky, náměty či pochvaly zasílejte na: esf@mpsv.cz

Publikace je spolufinancována Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky.

www.esfcr.cz
